

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izvenčni nedelje in prazniki. — Inserati do 30 petit vrst s Din 2, do 100 vrst s Din 2.50, od 100 do 300 vrst s Din 3, večji inserati petit vrst s Din 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.— za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vratajo.

URADNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knežjega ulica 5. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska 6, telefon 36 — CELJE, cejljsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon 56; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon 31-190 — JESENICE: Ob Kolodverju 101.

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Položaj na Daljnem vzhodu:

Vojna bo trajala pet let

Kitaje se ogroženo branijo in so poklicali pod orloje vse močke od 18. do 43. leta starosti

Cingtat, 31. avgusta o. Tukajšnji kitajski generali so izjavili novinarjem, da bo vojna z Japonsko trajala najmanj 5 let. Nankinska vlada nikakor ne namerava Japonecem formalno napovedati vojno, prisiljeni pa bo proglašiti splošno vojno stanje.

Spošna mobilizacija na Kitajskem

Nanking, 31. avgusta. Vlada je pooblastila izvršilni odbor, da naj začne izvajati čl. 3 zakona mobilizacije. Ta člen predvideva vpoklic pod orloje vse vojnih obvezancev v starosti od 18. do 43. leta.

Japonci pošiljajo nove čete

Sanghaj, 31. avgusta. w. Japonci se pripravljajo na veliko akcijo, Kitajci pa pripravljajo za svoje obrambne linije. Po cenzuri so Japonci do zdaj izkrali zopet novih 50 do 55.000 mož.

Sporočilo Kitajske Društva narodov

ZENEVA, 31. avgusta. Kitajski delegat pri DN je danes izročil generalnemu tajiku DN noto, v kateri opisuje dogodek, ki so se odigrali na Kitajskem od 7. julija do danes. Kitajska vlada poudarja v tej noti svojo voljo, da se spori urede na mirem način. Po drugi strani pa kitajска vlada naglaša napadalne namene Japonske, ki je s svojimi dejanji prekršila vse mednarodne dogovore.

Sporočilo kitajske vlade se omejuje na navedeno dejstvo, da seznaní z njimi člane

DN in diane posvetovalnega odbora. Drugače pa nanje nikakor ne apelira, niti ne zahteva, da bi kitajsko-japonski spor prisel na dnevni red Društva narodov.

Bombardirani ameriški parniki

Sanghaj, 31. avgusta. AA. (Havas). Ameriška ladja »President Hoover« je po radu sporočila, da so bombe iz letal prilete v okolico dimnikov. Ladja je plula iz Hongkonga in je imela v Vusungu vključenih 3600 ljudi.

Sanghaj, 31. avgusta. AA. (Havas). Kitajska »Camberland« je pripeljala v Sanghaj 7 ranjencev s parnika »President Hoover«. Parnik je bil bombardiran blizu Vusunga pri svetliniku na ustju reke Jangce. V bližini je bilo ved japonskih parnikov, ki so vozili japonske čete.

Washington, 31. avgusta. Havas: Po veljki ameriškega azijskega brodovja admiral Yarnell je sporočil paroplovni družbi »Dolar Line«, da naj več ne posilja parnikov v Sanghaj. Družba je hotela preprečiti vse ameriške državljane iz mesta.

Japonska že ni odgovorila na angleški protest

Tokio, 31. avgusta o. Japonski listi še niso objavili besedil angleške protestne note. Zunanji minister Hirota je obvestil angleškega poslanika Dodda, da japonska vlada ne namerava takoj odgovoriti na noto, temveč bo prej počakala na izčrpavo poročila pristojnih oblasti v Sanghaju. Pri tej priliki je enkrat izrazil obžalovanje zaradi dogodka z angleškim poslanikom pri Sanghaju.

Ameriški protest

Washington, 31. avgusta. g. Kitajsko bombardiranje ameriškega potniškega parnika »President Hoover« je izvajalo v uradnih krogih veliko presenečenje. Poudarjajo, da se je zaradi tega položaj na Daljnem vzhodu zelo poostrel. Amerika je poslala nankinski centralni vladu takoj energetični protest in zahtevala odskodnino.

Ameriški generalni konzul v Sanghaju je bil pozvan, naj poroča vladi o dogodku. Ameriški strokovnjaki izjavljajo, da kitajska letala tega parnika sploh ne bi mogla zamenjati z japonskim, ker so te vrste parniki zgrajeni povsem drugače, razen tega pa ameriške mornarske oblasti sproti obveščajo Kitajsko in Japonsko o gibjanju vseh ameriških ladij v tamkajšnjih vodah. V ameriških krogih menijo, da bo Washington porabil to priliko ter razširil ameriško neutralnost tudi na Japonsko in Kitajsko. Šef ameriške mornarice Yarnell je odredil, da se ameriški parniki pred Vusungom ne smejo več zadržati. Ameriški pomorski krogi so mnenja, da je to svarilo za ameriške ladje, naj v bodoče ne plujejo več v nevarnem pasu okoli Sanghaja.

Rusija naroča vojne ladje v Ameriki

London, 31. avgusta o. »Daily Telegraph« poroča, da je ruska vlada s posredovanjem ameriškega podjetja Carp Export & Import naročila v ameriških ladjedelnicah 3 dreadnoughts po 35.000 ton in s topovi kalibra po 16 palcov. Ladje bojo zgrajene po najnovnejših tehničnih izsledkih. Stroški bodo znašali okrog 35 milijonov funtov sterlingov.

modovaru in Benciti, vendar pa so nacionalisti vse napade odobili.

64 odstotkov Španije pod Francovo oblastjo

Salamanca, 31. avgusta. AA. Uradno objavlja, da je sedaj pod Francovo oblastjo 64% vsega španskega ozemlja, pod oblastjo Valencije pa 36%. Poleg tega imajo nacionalisti v rokah še vse španske kolonije.

Napad na Madrid

Madrid, 31. avgusta. AA. (Havas) Davo uporniki napadli severni del Madrida in v pokrajini Guadalajari. Vse napade so republikanci zavrnili.

Valencija, 31. avgusta. AA. (Havas): Po vstopih iz Almerije so republikanske čete napredovale v južnem delu v pokrajini Granade in zavzele vasi Lanjaron in Orijeva. Porocijo pravi, da je oddelek tankov prispel že blizu letališča Armilia, ki je le nekaj km proč od Granade.

Valencija, 31. avgusta. AA. (Havas): Mistrstvo za narodno obrambo poroča, da so republikanska letala v zračni bitki pri Santandru sestrelila letalo znamke »Fiat«, ki je padlo v morje dve milij od rtiča Torres. Republikanska letala so bombardirala tudi motorizirano kolono blizu Gavesona de la Sal.

Neurath na kongresu inozemskih Nemcev

Stuttgart, 31. avgusta AA. Tu se vrši peti kongres zastopnikov Nemcev, ki živijo v tujini, na katerem je včeraj govoril zunanjški minister Neurath, ki je zlasti poudarjal potrebo tesneškega stika med Nemci v državi in onimi v tujini. Govoril je o uspehih nemške zunanjške politike v času, ko je Nemčija zopet postala gospodar svoje usode in ko je znova manifestirala tudi svojo suverenost v Porenju.

Čiščenje v avstrijski patriotski fronti

Dunaj 31. avgusta AA. »Neugkeitsweltblatt« napoveduje v zvezi z govorom, ki ga je imel kancelar dr. Schuschnigg na kongresu duhovnikov, da se bo v kratek pričelo čiščenje tudi v vrstah patriotske fronte. Uraditi se bo moral tudi zadavek nemške gimnastične zveze, v kateri so se, kakor v kaže, vgnezdili narodni socialisti.

Iz državnih služb

Beograd, 31. avgusta p. Uradniški pravnik Milorad Urošević v ljubljanskem točnici točnici tovarni je imenovan za monopoliske pristava v 8. položajni skupini.

Borzna poročila.

INOZEMSKE BORZE

Carib, 31. avgusta. Beograd 10.— Pariz 16.3025, New York 485.62, Bruselj 73.475, Milan 22.95, Amsterdam 240.25, Berlin 175.10, Dunaj 80 — 82.10, Praga 15.20, Varšava 82.40, Bukarešta 8.25.

Trubar je nekam zamišljen

Kratek izpredhod po razstavi slovenskega novinarstva na velesejmu, ki bo jutri svečano otvorjena

Ljubljana, 31. avgusta

Primož Trubar se ne počuti prav dobro. Glavo je sklonil, pest je stianil in nekam zamišljen in zaskrbljeno se zdi. Kdo ve, kaj mu je. Jutri ob 10. uri ga bodo slovensko pokazali otrokom 20. stoletja. Nemara ima tremo. Ali pa mu družčina ne prija. Diplomat in baron Ziga Herbenstein ni daleč od njega. Pa Valyazot je tudi v bližini.

Ostali so pripravljeni na najhujše, sodeč po njihovi samozavesti in ponosni fisionimji. Vodnik, Bleiweis, Einspieler, Cognar, Levšek, Jurčič: vse so korajni, kakor bi veseli, da so naposted lo razstavljeni. Še ženske, ki pomerajo okoli njih, opravljajo svoje delo s primernim dostopljivostom vprito teh utemeljitvem in graditeljem slovenskega novinarstva.

Kipar Kogovšek je dokončal svoj »simbol slovenskega novinarja«. To bo predstevanje za marsikoga. Nihče drugi nego Jezeti brat je ta simbol. Tudi on s pogonom gleda na grafike in modele ter na radioaparate, ki brne pod njim. Smehljiva je v porečju tega izmed živila. Očitno ne verjam v take izmazljive. Morda si misli, da so izkušnje samega zlodja. In morda se ne moti.

Radiotelegrafist Viktor Haesi pa mirno vrti kolečka in posluša Newyork, Pariz, London, Moskva, Berlin, Rim in Tokio. Aparati brne: 20. stoletje kljubuje preklosti in napoveduje ēduvito bodočnost.

Gospod ravnatelj je dobre volte kar je jamstvo, da gre vse v resu in da bo jutri novinarska razstava točno ob 10. uri res svečano otvorjena. Le miru božjega mu ne privoščijo. Sluge ga preganjajo po vsem velesejmu. Beograd, Beograd kliči! Zagreb bi rad govoril!

Pa ne samo Beograd in Zagreb in Ljubljana, vse v mestu in delati bo treba počasno. Ni se vse na mestu v delati bo treba počasno. Narejeno pa bo vse, čeprav je Trubar zaskrbljjen. Seveda, v njejovih časih je šlo vse bolj počasni. Tisto brnenje radioaparatorov mu tudi ni posebno potrebo.

Stevilni radovedne ne morejo mimo novinarskih paviljonov. Vtihotapljajo se v paviljone in strmi. Zdaj pa verjamemo, da bodo slovenski novinarji res nekaj posebnega pokazali. Casi so pač taki, da so ljudje nezaupljivi. Novinarski rac ne morejo pozabiti in so menda misili, da bo vse skupaj velika raca. Kdo bi jim zameril. Ne vedo pač, da novinarji niso vedno krivi, ako ni vse v resnicu tako in res, kar je z velikimi črkami napisano v novinah.

Ljubljana, 31. avgusta

Včeraj smo poročali o krasnem uspehu Jugoslavije, ki je v plavalnem dvojboju v Dubrovniku zmagala nad Češkoslovaško. V našem poročilu je bilo pomotoma omenjeno, da je v stafeti 4 x 200 metrov zmagala Češkoslovaška, dočim je bilo baš nasprotno. Prva je prišla na cilj Jugoslavija v času 9:24.1, kar je mnogo boljše od obstoječega jugoslovenskega rekorda, češkoslovaška stafeta pa dosegla 10:00., torej v morju čas, kakor ga skoraj redno doseže Hiršanska štafeta v Ljubljani v sladki vodi. V poročilu je manjkalo tudi damska mešana štafeta, kjer so zmagale Češkoslovakinje in sicer v času 4:14.4, dočim je bila Jugoslavija s časom 4:20.4 druga. Omeniti moramo še izvrstne čase posameznikov v stafeti 4 x 200 m, kjer so plavali Ciganović 2:22.6, Žižek 2:25, Defilipi 2:19 in Wilfan 2:14.5. Wilfanov čas je naravnost sijajan, saj je v Evropi malo plavatelj, ki ga dosegajo.

Zmaga Jugoslavije nad Češkoslovaško v plavanju je res pomemben uspeh in dokazuje velik napredok našega plavalnega športa. To velja zlasti za naše plavatelje, ki predstavljajo poleg Nemcev in Madžarov najboljšo kvaliteto v Evropi. S ponosom pa lahko ugotovimo, da so k zmagi v glavnem in bistveno pripomogli Slovenci, odlični člani ljubljanske Ilirije, Wilfan, Cerer, Wernerjeva, Žiheri in Žižek, ki je sicer član ljubljanskega Juga, a je rojen Slovenec, sin direktorja. Zvezne za tujski promet dr. Cirila Žižeka. Od vseh plavateljev je največjekrat startal Wilfan, ki je plaval na 100 prosti, 200 m, na 100 m hrbitno ter v mešani stafeti 3 x 100 m in stafeti 4 x 200 m. Dosegel je na 100 prosti 1:00.8, na 100 m hrbitno 1:11.8, v mešani stafeti je postavil z 59.8 rezultat svetovne marke, prav tako tudi v stafeti 4 x 200 m z 2:14.5. Japonci so na lanskem olimpijadi plavali 4 x 200 m 8:51.2, povprečno vsak 2:12.9. Torej je Wilfanov čas za pol drugo sekundo slabši.

Tudi Cerer je boljši od tekme do tekme in spada danes že v razred najboljših plavateljev v Evropi. Že lani se je postavil, ko je gladko odpravil dva znamenita nasprotnika in sicer Lengaryja v Budimpešti in Čeha Erberja v Marijanskih Lazinjih. Tudi letos je Tonček v izvrstni formi, saj je n. pr. v borbah za Jadranški pokal zmagal v vseh šestih nastopih in pred njim je moral kloniti tudi izvrstni Bertetti. V Dubrovniku je imel Cerer kara dva nevarna nasprotnika, Erberja in Abelesa. Cerer se je otrezel oben in plaval 2:52, torej spet medianodoben čas in boljši od jugoslovenskega rekorda. V mešani stafeti je plaval Cerer 100 m v 1:13.6, to je pa že pre prvovrstni čas. Bravo, Tonček! Le tako naprej!

Mlada Wernerjeva sicer še ni bila kos rutiniranam Češkoslovakinjam, vendar je tudi plavala na 200 m znatno pod rekordom v 3:30.3. Se nekaj nastopov in internacionalnih srečanj pa bo kmalu med najboljšimi.

Krasen je tudi Žiherlov uspeh — zmaga nad Češkoslovakinjam Leickertom, ki se mu je našel mladi Branko revanzirati za lanski poraz na berlinski olimpijadi. Leickert je bil takrat 9., Žiherl pa 10., a v Dubrovniku je

Od 1. septembra do 12. septembra

LJUBLJANSKI VELESEJEM

50% popusta na zelenici, parobrodih

Na odhodni řešenjih postajl kupite rumeno legitimacijo in din 2.—

RAZSTAVA SLOV. NOVINARSTVA

Razstava Indija. Materi na otroka. Umetsnost. Vrtec. Knjigarna. Knjigovodstvo. Hrana. Zoo. Male domače živali. Industrija obrot.

Tekmovanje harmonikarjev 12. IX.

KRASNO ZABAVIČE VELIKOM

Proti nočnemu delu v pekarnah

Na včerajnjem sestanku so se ljubljanski pekovski pomočniki izrekli za popolno odpravo nočnega dela.

Ljubljana, 31. avgusta
Nedavno smo poročali, da so pekovski mojstri začeli nastopati proti banški naredbi o omejitvi nočnega dela v pekarnah. Pekovski mojstri si zelo prizadevali, da bi pridel v veljavno sopstvo starci delovni čas. Postali so tudi deputacijski načelniki uprave, ker so odločno zahtevali, naj ban spremeni naredbo. V pekarnah so pa med pekovskimi pomočniki zbirali podpise na izjav, če da so pekovski pomočniki za starci delovni čas.

Toda tudi organizirani pekovski pomočniki niso držali križem rok. Bili so sprejeti na banskih upravah pri banu prejšnji del. Predložili so spomino, ki v nji zagovarja omejitev nočnega dela v pekarnah. Dokazovali so, da so pekovski pomočniki podpisovali izjave mojistrov, da si žele zoper starci delovni čas, pod prisikom, ker so se bali, da bi sicer izgubili delo. Kot dokaz je organizacija pomočnikov zbrala tudi podpise nekaterih pomočnikov, ki so se podpisali že na izjavi mojistrov; pomočniki so izjavljeni, da so podpisovali po mojstrov predloženo izjavo proti svoji volji ter da so vsi za omejitev nočnega dela v pekarnah. Da se bo izkazalo, ali je potrebno, da ostane naredba o omejiti nočnega dela, ki jo stopila v veljavno letos 15. maja, v veljavni ali jo je pa treba spremeniti, sklicuje banska uprava anketno 7. septembra. Anketi se bodo udeležili zastopniki delodajalcev in delavstva. Zvezek živilskih delavcev pa te dni pred anketi sklicuje članske sestanke svojih podružnic. Sneti so bili članski sestanki ljubljanske podružnice v restavraciji Lloyd. Dokazalo je, da so ljubljanski pekovski pomočniki proti nočnemu delu v pekarnah in da bodo skušali z vsemi močmi braniti zakonsko omejitev nočnega dela, zlasti še, ker so se za njo potegovali že dolga desetletja.

Na sestanku je imel glavno poročilo o socialnem položaju pekovskega delavstva in o novi naredbi strokovnem tajniku Tome. Predvsem je dokazoval s statističnimi podatki, da mnoge pekarne delajo skoraj s samimi vajenci, ki niso niti vsi prijavljeni pri združenju pekovskih mojistrov in ki so zaposleni na dan od 8 do 18 ur. Opravljati morajo ne le delo v pekarni, temveč tudi zunanjje in predvsem razvajati ali raznašati kruh. Stanjuje pogosto v nezdravih stanovanjih, ki ne zaslужijo svojega imena. Tudi hrana je večkrat neprimerna. Mnogo bolje se ne godi tudi pekovskim pomočnikom, ki opravljajo pri nekaterih podjetjih tudi hlapčevska dela in ne le pekovska. Jetika je med pekovskimi pomočniki pogosta bolezni, podvrženi so pa še nekaterim boleznim, ki so znalih za pekovski poklic. Dosej so pekovski pomočniki delali cele noči in niso poznavali normalnega nočnega počinka kakor drugo

delavstvo. Ker so večini na hrani in stanovanju pri mojstribi, tudi zasebno niso tolko svobodni kakor drugo delavstvo. Tudi pravega nedeljskega počinka niso doslej poznali, ker so morali delati ob nedeljskih nočih. Zaradi tega so zelo ponavljali naredbo o omejiti nočnega dela v pekarnah. Po nji se smejo začeti pripravljalna ali tako zvana preddela opolnoma, skupina dela pa ob 8, pekarne ne smejo dostavljati kruha svojim odjemalcem pred 5.30.

Mojstri zahtevajo ponovno uvedbo nočnega dela v pekarnah začet, če da ne morejo v novem delovnem času speci dovolj zgodaj poveca za trgovin ter da morajo dostavljati odjemalcem topel kruh, ki je nezdružljiv. Organizacija pomočnikov pobija, da izgovor ter se sklicuje predvsem na to, da gre nekatere pekarnam le za konkurenco v drugih rajonih; nekateri mojstri namreč pošljajo svoje pomočnike ali vajence na vse zgodaj zjutraj prodajati kruh v druge občine. Po novi naredbi bi pa bila umazana konkurenca preces omejena. Dalje organizacija pomočnikov dokazuje, da se mojstri ne morejo sklicovati na škodljivost naradbe, če zaradi novega delovnega časa bodo moralni propasti malii pekovski obrati, saj učinku novega delovnega časa včasih pekarne še ni preizkusila... Razen tega pa uvedba delovnega po predpisih uredbe v nekaterih večjih pekarnah dokazuje, da imajo podjetja lahko še celo veliko korist, ko obtratrivajo le ob polnoči naprej, ker mnogo prihranjuje na električno.

Za odpravo nočnega dela v pekarnah v naši državi govorita pač tudi to, da so nočno omejili ali povsem odpravili že v 31 državah, in sicer v nekaterih že pred desetletji. Nočno delo je odpravljeno tudi v nekaterih državah, ki nimajo sicer tako dobre socialne zakonodaje kakor Jugoslavija. Naša država se je zavezala na mednarodni konferenci dela v Ženevi l. 1951, da bo do 1. 1941 povsem odpravila nočno delo in začet, da ne bodo v nekaterih delavcih v nekaterih pekarnah dokazuje, da imajo podjetja lahko še celo veliko korist, ko obtratrivajo le ob polnoči naprej, ker mnogo prihranjuje na električno.

Za odpravo nočnega dela v pekarnah v naši državi govorita pač tudi to, da so nočno omejili ali povsem odpravili že v 31 državah, in sicer v nekaterih že pred desetletji. Nočno delo je odpravljeno tudi v nekaterih državah, ki nimajo sicer tako dobre socialne zakonodaje kakor Jugoslavija. Naša država se je zavezala na mednarodni konferenci dela v Ženevi l. 1951, da bo do 1. 1941 povsem odpravila nočno delo in začet, da ne bodo v nekaterih delavcih v nekaterih pekarnah dokazuje, da imajo podjetja lahko še celo veliko korist, ko obtratrivajo le ob polnoči naprej, ker mnogo prihranjuje na električno.

Na včerajnjem sestanku so se ljubljanski pekovski pomočniki izrekli za popolno odpravo nočnega dela in da bodo odločno braniti omejitev nočnega dela, ki jo stopila v veljavno letos 15. maja, v veljavni ali jo je pa treba spremeniti, sklicuje banska uprava anketno 7. septembra. Anketi se bodo udeležili zastopniki delodajalcev in delavstva. Zvezek živilskih delavcev pa te dni pred anketi sklicuje članske sestanke svojih podružnic. Sneti so bili članski sestanki ljubljanske podružnice v restavraciji Lloyd. Dokazalo je, da so ljubljanski pekovski pomočniki proti nočnemu delu v pekarnah in da bodo skušali z vsemi močmi braniti zakonsko omejitev nočnega dela, zlasti še, ker so se za njo potegovali že dolga desetletja.

Na sestanku je imel glavno poročilo o socialnem položaju pekovskega delavstva in o novi naredbi strokovnem tajniku Tome. Predvsem je dokazoval s statističnimi podatki, da mnoge pekarne delajo skoraj s samimi vajenci, ki niso niti vsi prijavljeni pri združenju pekovskih mojistrov in ki so zaposleni na dan od 8 do 18 ur. Opravljati morajo ne le delo v pekarni, temveč tudi zunanjje in predvsem razvajati ali raznašati kruh. Stanjuje pogosto v nezdravih stanovanjih, ki ne zaslужijo svojega imena. Tudi hrana je večkrat neprimerna. Mnogo bolje se ne godi tudi pekovskim pomočnikom, ki opravljajo pri nekaterih podjetjih tudi hlapčevska dela in ne le pekovska. Jetika je med pekovskimi pomočniki pogosta bolezni, podvrženi so pa še nekaterim boleznim, ki so znalih za pekovski poklic. Dosej so pekovski pomočniki delali cele noči in niso poznavali normalnega nočnega počinka kakor drugo

vodju so korakali člani v kroju in civilni obički z znakom, sokolska mladina in deca, vse pot prepevali pesmi in nazivane pesmi. V Novih Selih je bil prvič spomen domačem dončinom, ki so sokoški spovedi navdušeno posprivljali s sokolskim »Zdravom!«. Na telovadnišču, ki je bilo obokano okraseno, se je zbrala sokolska družina in veliko število občinstva k slavnostnemu aktu razvijanja praporja. Kot uval je bil pozdrav državni zastavni, nato pa je sprevoden prapor, ki je bil posredovan Kralju. Sledilo je razvijanje praporja, krasno delo s. Črkove, ki je sama izvršila prapor in mu tudi kumovala. Razvijanje praporja je nepravilno na vse pravilno zelo globok vtič v živo. Če je sprejet blizu praporčnika prapor v svoje varstvo in obljubil, da ga bo nosil s častjo v ponos kralja in Jugoslavije, je sledilo

pobratimetvo z matičnim praporom. Po končanem razvijanju je sledila javna telovadna domača edinica in matična državna Kočevje. Vse telovadne točke so bile strukturirane in skoraj brezhibno izvedene, posebno pa se je odlikovala deca domače čete z vajami po narodni pesmici »Mledi vojaki«. Občinstvo je nagradilo mlade vojake z dolegljivim odobravanjem in plaskanjem. Po telovadnišču nastop je bila prijetna sokolska zabava, kjer je staro in mlado plesalo — naša narodna kola. Ob 11. je bila priveditev končana, vse je odločilo veselo in zadovoljivo domov s prelepega sokolskega praznika. Tako je tudi prav. Želimo mladi sokolski četji v Novih Selih čim bolj raznab z iskreno željo, da bi se poi novim praporom zbrali ves na jugoslovanski štrelj novoselske okolice. Zdravo!

— D. P.

omamiti, da bi se lažje polstali denarja, ki ga je našel v aktovki in sicer 51.000 din, pa ga je udaril pravno in z nujno podloženo.

Tolibav nesreči bo Ostriževi rodilni vaj deloma jutroval zavarovalnina. Po kojih Ostriž je bil vnet citatelj vseh nadomestnih listov in je bil tudi narocnik ter reden plačnik »Jutra«. Njegovim svojem po izplačilu zavarovalnica »Jugoslavija« je prihodnje dni din 10.000 zavarovalnina.

— Jutri bo sodna odluka tripla pokojnega Ostriža.

Beležnica

KOLEDAH

Danes: Torek, 31. avgusta katoličani: Rajko.

DANASNJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Azev.

KINO IDEAL: Broadway Melody.

KINO SLOGA: Inkognito.

KINO UNION: Plešem za tebe.

KINO SISKA: Princesa Casabla.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9, Ramer, Miklošičeva cesta 20, Gartus, Moste, Založka cesta.

Spod sira

Sportni klubov nam ne manjka in tudi tekem imamo na preteg. Vse sportne discipline so zastopane pri nas v vsem se godi dobrino, razen nogometu, ki je malce pošasti, pa ga bomo že rešili, da ne bo zaspal. Pa bi se morda nujno še to ali ono polje, kjer bi lahko v pridom razvijali svoje sportne sposobnosti in vrline. Nujamo še klubu skripcije v tudi še nobene tekme v cvilejnu nismo priredili. Oboje bi se dalo s pridom gojiti, le malo dobre volje bi bilo treba. Clane že imamo, le organizirani še niso.

Ljubljanski tramvaji se kar sami ponujajo, da bi jih organizirali v klub skripciev in cviležev. Tekme prirejajo že itak, samo da pokalov ne odnosajo zmagovalci, ker ni nobenega sportnega sodnika, da bi sproti bežeči točke in odločil, komu pripada zmaga. Sodnik bi imel tudi težko odločitev, ker si vsi vozovi cestne železnice na vso moč in jako hvaljeno prizadevale, da opozore domačine in tujece na svoje vrline v skripciju in cvilenju. Bog ne daj, da bi jim privoščili malo olja, tem našim tramvajem, saj bi bilo škoda, če bi prenehalt prijetnih koncertov po ljubljanskih ulicah, kjer je speljana cestna železnica. Tujski promet bi tudi utpel občutno škodo.

Smrtna nesreča

pridne učenke

Borovnica, 30. avgusta.

V soboto na večer je doletela Faturjevo delavčevu rodilno strahovito nesreča. Iznenadno je ugassilo mlado življenje njihove ljubljene, srckane in pridne hčerkice Fanike, ki je se ubila. Mala Fanika, učenka 2. razreda osnovne šole, je hitela po stopnicah.

Mikuleč je trdil, da je živel, da ima avtomobil, katerega je izjavil, da ima avtomobil, katerega je imel takoj zavrnena. Vrh vsega je bil avtomobil Mikuleč, katerega je vodil Mikuleč, svoje čase avtobus, iz katerega so naredili na pol tovorni avto. Vozilo je bilo torek »Scimprano« iz starih in novih delov. Zavorna palica je bila na vseh krajih zavrnena. Kdor je dovolil, da se je s tem avtomobilom vozilo, ta je prav krijeve velike nesreče in ta ima na vesti življenje Jožeta Rutarja. Šefer pa je sodnik moral oprostiti krvide in kazni.

ZLOCIN, KI VPLJE DO NEBA

26

let star stari Mikuleč, ki je že sedmo leto Šefer in se mu ni do usodne vožnje dne 18. marca t. l. prispel nobena nesreča, je bil obtožen prestopka zoper varnost živnega prometa za ljudi in imovino po § 205 II. k. z. Po obtožnici je 18. marca takoj neprevidno vozil, da je pri Savljah zavzeti v ogradu lesenega mostu. Avto se je zavil, čez ograjno v globino in pod seboj pokopal Šeferja ter oba njegova vtiči. Človek ne more verjeti, da je to močne, in se nekote vrpa, čemu so vse komisije, ki pregledujejo avtomobile in njih lastnikom izdajajo dovoljenje za vožnjo.

Usode lega otroka je sploh strašna. Punčka je videti za oči normalna in je naravnost srckana. Priče so sicer izjavile, da je otrok živčno bolan, česar pa v sodni dvorani ni bilo mogče ugotoviti. Njena mati je umrla mesec dni potem, ko je tega otroka rodila, v umobolnici. Verjetno je, da je otrok dedno obremenjen. Sodnik ni mogel dati vere ovaditeljici in je obtožnica oprostil zaradi pomankanja dokazov po § 280 k. z.

Ob odprttem grobu se je poslovil ob blagoga pokojnika njegov najboljši tovaris prijatelj g. Anton Cerer, ki je v svojem govoru prikazal vse delo, katero je pokojnik z nesčetno požrtvovanostjo v teku tolkih let neumornega dela pri vseh kamniških naprednih društvin izvršil.

Pevsko društvo »Lira« je zapelo poslednjo žalostino, potem pa so ob srce trgovali in ih strinjanju osirotele družine občinstva, zagrinile težke grude rakev, v kateri je legal k včernemu počitku zaslužni gasilec in javni delavec. Naj bi mu zemljica lahka. Umrla je kot žrtev krute usode.

O smrtni nesreči ljubke deklek se je vedno po vsej sosedstvu brz razvedelo in ta veste je vzbudila splošno sočustvovanje s težko prizadetimi starši, ki jim je bil dobrski otrok. Fanika je bila v soli odličnakinja in izredno lep otrok. Baš se je pripravljala, da jo poveže razredna tekma.

Istega dne je nek avto povozil kravo Šetinca Antona. Želeti bi bilo, da bi vozil avtomobilni previdje, kajti ta avto je vozil s hitrostjo najmanj 70 km na uro. Sreda pa je prizadetega je, da je avto takoj ustavljen in da je lastnik vse delno povrnil škodo. Priskočili so mu v stiski na pomoc leti občinstva s tem, da so takoj pokupili meso povozene krave. Tako vsaj ni bil občutnejše oškodovan.

Vse kaže, da je požar podtalnila zlobna roka. Orodniški so tudi že na delu, da izsledi hudoval.

Vse kaže, da je požar podtalnila zlobna roka. Orodniški so tudi že na delu, da izsledi hudoval.

Vse kaže, da je požar podtalnila zlobna roka. Orodniški so tudi že na delu, da izsledi hudoval.

Vse kaže, da je požar podtalnila zlobna roka. Orodniški so tudi že na delu, da izsledi hudoval.

Vse kaže, da je požar podtalnila zlobna roka. Orodniški so tudi že na delu, da izsledi hudoval.

Vse kaže, da je požar podtalnila zlobna roka. Orodniški so tudi že na delu, da izsledi hudoval.

Vse kaže, da je požar podtalnila zlobna roka. Orodniški so tudi že na delu, da izsledi hudoval.

Vse kaže, da je požar podtalnila zlobna roka. Orodniški so tudi že na delu, da izsledi hudoval.

Vse kaže, da je požar podtalnila zlobna roka. Orodniški so tudi že na delu, da izsledi hudoval.

Vse kaže, da je požar podtalnila zlobna roka. Orod

DNEVNE VESTI

Kino predstave na velesejmu. Ob prički velike jubilejne razstave slovenskega novinarstva bodo predvajani v paviljonu K filmi, ki bodo ponazarjevali novinarstvo in delo novinarjev. Ti kulturni filmi bodo zelo zanimivi in poučni. Predstave bodo ob delavnikih ob pol 3. in ob 6. ob nedeljah in praznikih pa tudi dopoldne ob pol 11. Dopoldanske predstave posejajo priporočamo šolskemu vodstvu. Zaenkrat menjamemo kulturni film »Kako nastane današnji časopis«. Ta film je umetniško drugocen, velike kulturne vrednosti, zato poučen in zares kuluren. Naj naveščemo samo nekaj slik iz tegega filma: Uredniška seja, razdelitev prostora v listu, dotok in razdelitev prispevki, vesti, pneumaticna posta, stavnična delo na linotyp stroju, kako nastane stavek, prelom in prvi odtis, nove vazne vesti, ki jih brezizčno posilja poročevalska služba, lomljene stavka in razvrstitev člankov, notic, brzovojgov itd. Pomen slikovnega arhiva za ilustracijo posebnih novic. Občevanje s strankami v oglazbenem oddelku. Izdelava časopisnih matric v stiskalnici za matrice. Vlijanje teh v stereotipij. Ohljevanje stereotipnih plošč. Nameščanje stereotipnih plošč na rotacijski cilinder. Rotacijski stroj v teku. Dovod papirja. Pregrinjanje in odpravnistvo. Razkaz dela občevalec. Pojasnjevanje delovanja poročevalske službe. Pomen krajenvih uredništev. Izkorjevanje poročevalstva. Organizacija dostave časopisa narodnikom. Prodajaleci in braki. Družina in časopis. Pomen časopisa za ljudi vseh poklicev v dobi radija. V filmu sodijočijo odlični umetniki in to: Gaštan Brise, Günther Brackmann, Rudolf Esek, Friedrich Ettel, Fred Goebel, Paul Mederov, Franz Schürenmann, Hans Waschak, Franz Wölfer, Erich Ziegler, Inge Landgut, Ilse Plitz, Maria Seidler in Emmy Wyda.

KINO SLOGA

Na splošno željo samo še danes!

Zabavna veseloga polna duhovitega humorja in komičnih zapletljajev

INKOGNITO Gustav Fröhlich Hansi Knoteck

MATICA

Veliki špionajni film

A Z E V Mež z dvojnim življenjem in dvojno vlogo Oiga Cehova W. Liebeneiner

UNION

Velika muzikalna revija

PLEŠEM ZA TEBE

Predstave danes ob 19.15 in 21.15 ur

Spomenica UJNZB za zvišanje plač. Oblastni odbor Udrženja jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev je poslal slovenskemu ministru, poslancem in senatorjem, g. banu, škofom v Ljubljani in Mariboru posebno spomenico, v kateri prosi za njihovo podporo v prizadevanju, da se plače železniškim ustrezbenecem takoj in v izdatni meri zvišajo. Spomenica pravi, da gozdarske razmere, v katere niso zašli po lastni krividi, navdajajo vse z veliko skrbjo, zlasti zdaj pred začetkom šolskega leta in pred zimbo. Pri prejšnji redukejali plač so železničarji izgubili skoraj trstino prejemkov, a zdaj so se podražila ludi živila in vse življenjske potrebuščine, tako da so železničarji in brodarji v obupnem položaju. Spomenica ugotavlja, da bi vsako nadaljnje edlašanje ureditve lega vprašanja imelo zelo nprjetne posledice, tako v moralnem, kakor tudi v gmotnem pogledu za vse uslužence. Ob koncu je v spomenici naslovjen apel na vse merodajne gospode, naj upoštevajo njih polozaj in zastavijo ves svoj vpliv, da bo vprašanje povražanja njihovih plač ugodno rešeno.

Restavracija „Zvezda“

sprejema abonente na prvo-

vrstno domačo hrano,

Največja vojna ladja sveta na našem Jadranu. Od 28. avgusta do 9. septembra poseti angleško sredozemsko vojno brodovje naša jadranska pristanišča. Jutri zjutraj priplije po pred splošni pristanišči angleška križarka »Hood«. Dopolno poseti namestnike povelnjnika angleškega sredozemskega brodovja viceadmiral Andrew Sonningham predstavnike naših oblasti v bankski palati, potem mu pa vrnejo le ti poset. Križarka »Hood« je največja vojna ladja sveta. Graditi so jo pričeli leta 1916 in dograjena je bila v štirih letih. 42.100 tonska križarka ima 8 topov po 38 cm, 12 topov kalibra 14 cm, z protietalsko topovo kalibra 12 cm, 4 protiaeroplanske topove kalibra 10.2 cm, 4 topove kalibra 4.7 cm in 6 torpednih cevi. Dolga je 247, široka pa 32 m in vozi s hitrostjo 31 morskih milij na uro. Posadka steže s častniki 3.000 mož.

Predsednik »DNE« Otto Meyer o Jugoslaviji. Predsednik in generalni ravnatelj Deutsches Nachrichten Bureau in podpredsednik Zvezne poročevalske agencije Otto Meyer je dal na parniku »Dubrovnik« dajšo izjavo o Jugoslaviji, njenem napredku in jugoslovenskem novinarstvu. Dejal je, da mu ne bodo ostale trajno v spominu samo naravne lepoty, ki jih je videl na potovanju po Jadranu, temveč da se zelo zanimal tudi za življenje našega naroda in za razvoj države, ki gre z veliko odločnostjo svojo pot in ki hitro napreduje po zaslugu svoje dobre inteligence in visoke kulture svojega prebivalstva. Se posebej ga pa zanimal jugoslovenski tisk. V Nemčiji poznavo naš tisk in po njem vso državo. Po zaslugu »Avalex v Jugoslaviji vsak dan bolj pozajmo v cenično Nemčijo. Udeležite se dnevnega izleta v Trst od 5. do 6. septembra. Prijava sprejema izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, hotel Slon, telefon št. 26-45. Vhod iz Prešernove ulice.

Prijavite se za dnevnega izleta v Trst od 5. do 6. septembra, dnevnoven izlet v Gorico in Trst od 7. do 8. septembra, ter tridevneti izlet v Viipavo od 6. do 8. septembra. Prijava sprejema Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, hotel Slon, telefon št. 26-45. Vhod iz Prešernove ulice.

Ponesrečeni Anton Švajger bo pokopan v Dravljah. Včeraj popoldne so prenesli s Koče na gozdu v Kranjsko goro truplo posrečenega dijaka Antona Švajgerja, ki se je ubil na stari steni Prisojnik. Njegov oče, ki se je odpeljal v Kranjsko goro, je tam ukrenil vse potrebno za prevoz ponesrečenega sina v Ljubljano. Davi je krenil v Kranjsko goro avtogradom Mestnega pogrebnega zavoda, ki bo popoldne prepeljal posrečenega dijaka v mrtvašico v Dravljah, kjer ga bodo jutri pokopali.

Vpisovanje v Enoljetni trgovski tečaj, potrejen od ministrstva trgovine in industrije na trgovskem učilišču »Christofor« včasih zavoda, Ljubljana. Domobranača cesta 15. je sedaj redno vsak dan. Pojasnila in brezplačna izvestja na razpolago. — Ravnateljstvo.

Nenadna smrt slovenske učiteljice v Kopričnici. Včeraj zgodaj zjutraj je umrla v Kopričnici učiteljica telovadbe Dragica Roškar, starca 33 let. Ze dolgo jo je mučil hud glavobol in zdravilo jo je več zdravnikov. Bolečine v glavi so bile tako hude, da se je večkrat onesvetnila. Prijateljicam je pripovedovala, da so ji zdravniklji svetovali puščanje krvi, da bi se zmanjšal njen krvni pritisk. Vse pa kaže, da ni jemala resno zdravniških nasvetov. Zadnjega časa je zopet pogosto tožila, da jo glava silno boli, obenem pa je imela hude bolečine tudi v licu. V nedeljo zvečer je se gorivila s svojo tovarisko in sostanvalko Bogdanovo in tudi nji je tožila, da jo boli glava. Ponotic je dobila hud napad glavobola, da so morali poklicati zdravnika, ki jí je dal injekcijo. Zjutraj se je napad ponovil in čez nekaj minut je Roškarjeva izdihnila. Doma je bila iz Maribora, kjer ima starše in kamor pripeljejo njenega trupala. Od lanskega leta je bila učiteljica telovadbe na realni gimnaziji v Kopričnici, kjer so jo imeli zelo radi.

KATA DELAKOVA ŠOLA ZA RITMIČNO GIMNASTIKO IN UMETNIŠKI PLES.

DUKIČEV BLOK-GAJEVA 6.

VPIŠ DNEVNO OD 10-14

Brezposelni učiteljski abiturienti iz dravske in savske banovine za skupen nastop. Ob prilikl pedolskega Kongresa v Ljubljani, ki o se ga udeležili tudi brezposelni učit. abit. iz savske banovine, so brezposelni učit. abiturienti pri sekcijski JUU v Ljubljani v medsebojnih razgovorih stvariši iz savske banovine udruženih pri IV. odselku učit. zadruge Ivana Filipovič v Zagrebu — ugotovili popolno skladnost ter z veseljem konstatirali identičnost stališča v načinu ter izvedbi skupnih akcij za rezitev vprašanja učiteljskih abiturientov. Zavedajo se, da bo njihovo vprašanje rešeno le v skupnih nastopih brezposelnih učit. abiturientov iz savske in dravske banovine, kajti le v teh dveh banovinah obstaja ta tragedija problem nezaposlenosti učiteljskih abiturientov.

»Slovenija« — biser Jugoslavije, tujsko prometni album, ki ga izdaja Tujsko prometna sekcija SEA je že delno pripravljen na tisk, zato naprosto vse tujsko prometno društvo in ustanove, da sporče svoje želje in nam pošljivo tozadovno građivo, ker se na prepozno poslane dopise ne bomo mogli oziратi. Tujsko prom. sek. SEA.

V Pariz. V četrtek 2. septembra se odpelje z določanskimi brzimi vlakom 125 železničarjev učiteljev in učiteljskih članov iz Jugoslavije na poučno potovanje v Nemčijo, Belgijo, Francijo, Švico in Italijo. Potovanje bo trajalo 16 dni, v posameznih državah pa se bodo izletniki zadružili 2—5 dni. V Nemčiji si bodo med drugim ogledali tudi razstavo »Schaffendes Volk« v Düsseldorfu, glavni cilj potovanja pa je svetovna razstava v Parizu. Izlet je po pooblastilu osrednje uprave Udrženja železničarjev uradnikov organizirala ljubljanska oblastna uprava. Vse priprave je vodil njen priridenit obdar, ki mu načeljuje spremstvo in agilni organizator izletov g. Parma Bruno. Za uvod v potovanje se je vršilo v sredo v dvorani »Ljubljanskog dvora« poučno predavanje »Nas pot v Pariz, katero je poleg izletnikov obiskalo tudi precej drugih gostov in je bila dvorana nabito polna. Predavatelj g. inspektor Jenko Josip je v nad 2 urami trajajočem predavanju s pomočjo sklopčnih slik prikazal v prijetno saljivem tonu vse večje zanimivosti izletne poti. Na koncu je bil za svoja izvajanja nagrajen z dolgorajnem odobrevanjem obiskovalcev. Vsem izletnikom želimo mnogo zabave in srečen potovanje.

Poštne znamke Unije za zaščito dece. Jugoslovenska unija za zaščito dece razpisuje natečaj za izdelavo osnutka postnih znakov za našo deco. Slika mora biti grafična, v eni barvi, izdelana v tehniki prikladni za izdelavo poštnih znakov. Obliko in velikost znamke si lahko vsah izbere sam. Mora pa biti v približnih mejah naših dosedanjih znakov. Prva nagrada znača 6.000, druga 4.000, tretja 3.000, četrta 2.000, peta pa 1.500 din. Osnutke je treba poslati v zapečatenih kuvertih do 15. novembra. Jugoslovenski uniji za zaščito dece v Baogradu.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Zagrebu, Splitu in na Rabu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 34. v Skoplju 20. v Beogradu 27, v Mariboru 25. v Sarajevu 22, v Zagrebu 21, v Ljubljani 19.4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 768.4, temperatura je znašala 14.2.

Vlom v Ivanjicah. V Ivanjicah so vločili cigani skozi okno v stanovanje tamšnjega selskega upravitelja Albina Čiča. Cigani vločili so utrišči v oknih, nakar so odprli okno in zlezli v stanovanje. Odnisi so trocevno lovko puško, vijolino, nekaj obleke, prtov in orodja, tako da so oskodovali selskega upravitelja za 2400 din. Cigane, ki pripadajo družini Čicer, ki živijo v Horvat, so ljudi videli, ko so bili z plenom proti gozdu in so jih tudi zasledovali, toda brezuspešno.

Ni dobro preizkušati izuma na nobi. V Petrovgrad je prišel v soboto zjutraj iz Smedereva strojni ključavničar Josip Majner. Najel je sobo v hotelu »Oraco«, kar mor se je prvič srečal proti jutru. Ker ga zjutraj ni bilo iz sobe in ker je povedal, da pojde na svatbo, ga v hotelu niso pogrešili. Misili so, da spi. Ker ga pa tudi popoldne ni bilo iz sobe, so pogledali skozi okno in magledali Majnerja na tleh. Ker se na trkanje ni odzval, so poklicali

policijo in vločili vrata. Na tleh je ležal Majner mrtev, ves preluknjani s krogli v obliki s krvjo. Bil je sedanikrat prestreljen. Na mizi so našli včuden stroj, neke vrste strelni oružje z desetimi cevimi in vse so bile namerjene proti Majnerjevu trupu. Tako so spoznali, da je Majner končala življenje ta čudna strojnica, njegov lasten izum. Najbrž jo je hotel poizkusil, pa je našel pri tem tračeno smrt.

Tatinski cigani. Po kmetih se klatijo ciganske tolpe, ki nadiegugejo ljudi. Posebno nevarni pa so cigani tuji lastniki. Tudi okrog Grosupljega se je te dni zadrževala ciganska družina Hudorovičev. Nekateri mlajši člani te družine so vdrli ponodi in hišo posestnice Ane Garvas v Žalini. Cigani so odnesli 9 ženskih oblik iz pralne svile, dva plašča, sedem rjuh, pet svilenih naglavinskih rut, dve moški oblike, siv povrnik, veliko perila in nekaj drugega.

Pobegnil iz bolnice. Iz bolnice za duševno bolne na Poljanski nasipu je včeraj pobegnil 40letni Jernej Slivar, iz Dobla pri Domžalah. Slivar je srednje postave, kratko ostrženih las kostanjeve barve, razlogov in nosi ponoseno, sivkasto oblike. Bolnika, ki je rad našilen, je treba izvoziti varnostnim organom, ki ga bo spravil nazaj v zavod.

22. otoka je redila. Na cesti Raven-Križevci je rodila ciganka Draga Gjurjevič že 22. otoka. Stara je 57 let. Poročila je brez bolečin in čez nekaj ur je zopet beračila po hišah.

Iz Ljubljane

Obnavljanje pročelj. V prvih polovici leta so včeraj obnovili stavnine sezone ni bilo mnogo manjših stavnih del in adaptacij sredi mesta, zdaj pa obnavljajo več pročelj stavninskih in trgovskih hiš. V Prešernovi ulici obnavljajo pročelje enomadstropne trgovske hiše št. 7. Na vogalu Wolfsove ulice v Marijinega trga barvajo pročelje Šmalčevega »likalnika« ali prvega ljubljanskega »nebotičnika«. Nasproti postopja Filharmonije druze na Kongresnem trgu bodo obnovili pročelje dvonadstropne trgovske hiše št. 40. V Drenikovi ulici, kjer ima svoje prostore električna zadruga. Tat je odpeljal kolo tudi tiskarni Ljubu Kosmu in sicer iz veže Delniške tiskarne v Dalmatinovi ulici. Kosmovi kolo je znamke »Jax« v vredno 900 din. Kolo je bilo ukradeno tudi delavcu Francetu Bolti iz veže hiše št. 13 na Miklošičevi cesti. Boltovo kolo je znamke »A. G.« črno pleskano in vredno 1000 din.

odkoder je nemudoma odhitela na Bleiweišovo cesto patrulja na kolesih, a pobalinovali na naša. Ker je bilo že več takih primerov, je varnostna oblast uvedla preiskavo in oblike stroga kaznovanja.

— Če Šola za umetniški ples v plesno gimnastiko Mete Vidmarjev, Gajeva ulica št. 9, pril. Vpis vsek dan od 10. do 12. ure.

— Če Velikodusen dar. Ivan in Ana Sunara, Cankarjevo nabrežje 5 sta darovala za mestne revce 200 din v spomin pokojnemu Ivanu Katičiu, Kastelem Novi, Dalmaciji. Za velikodusen dar iskrena hvala!

— Če Omedel na cesti. Pred Delavskim domom se je včeraj popoldne nadanodon zgradi delavec Jože Kolar, stanovanje na Glinah 15. Kolar je dobil epileptičen napad ter si je izbil zob in se poškodoval na glavi. Službojoči stražnik je pozval reševalce, ki so poškodovali delavec prepeljali z avtomobilom.

— Če Napad na cesti. V soboto so nekaj fantje na cesti v Arclinu pri Vojniku in včeraj napadli 31-letnega delavca Ferda Prekorska iz Vojnika ter ga hudo poškodovali po glavi in hrbitu. Poškodovanca so oddali v celjsko bolnico.

— Če Razburljiv dogodek v umobolnicu. V soboto je skočil 34-letni ključavničar Anton Zupanc iz Stor, ki se je zdravil v umobolnici v Novem Celju, iz tretega nadstropja Okrožnega odbora obrtniških zadržen v Celju. Na dnevnem rednu je poročilo predsednika v glasovanju o nadaljnjem obstoju ali likvidaciji celjskega okrožnega odbora.

— Če Napad na cesti. V soboto so nekaj fantje na cesti v Arclinu pri Vojniku in včeraj napadli 31-letnega delavca Ferda Prekorska iz Vojnika ter ga hudo poškodovali po glavi in hrbitu. Poškodovanca so oddali v celjsko bolnico.

Izjema med našimi bolnicami

Biograd na moru ima najlepšo bolnico v Jugoslaviji

Ljubljana, 31. avgusta
Biogradu na moru se sliši prvo name, čeprav ima za seboj bogato zgodno vino in je igral v življenju hrvatskega naroda že opetovanjo važno vlogo. Poznamo ga le tisti, ki so že kdaj bili v njem ali pa so se vozili mimo njega po moreju gori od Splita odnosno Šibenika proti Sušaku ali nazaj. Prebiva pa v njem stalno več Slovencev, uslužbeniki v uradni ali sicer zaposleni. Kot letovišče je Biograd na moru sploh bolj malo znani. Zasluži pa, da bi ga ljudje bolje poznali. Med redikimi dalmatinskim krajima ima namreč v neposredni bližini velik, krasen borov gozd, ki zanj občina vzorno skrbijo in ki mestu ni samo v okrasu, temveč bo nedvomno postal v doglednem času tudi njegova največja privlačnost. V tem pogledu spada Biograd na moru med najsrcenejše dalmatinske kraje, saj je zlasti srednja Dalmacija pusta in gola, da ne vidi zlepa zelenega borovca.

Pa še nekaj ima Biograd na moru, kar pogrešajo druga mnogo večja mesta ne samo v Dalmaciji, temveč tudi drugod po državi, namreč krasno, moderno urejeno bolnico, odprt komaj 3 leta. Če pogledas to sliko, ne boš verjet, da vidiš na nji bolnico, zlasti pa ne bolnico v Jugoslaviji. Misili boš, da vidiš velik sanatorij, modern hotel ali kaj podobnega. V resnici je pa to »Banovinska bolnica vitezškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja«, zgrajena iz državnih in banovinskih sredstev. Vsi, ki se vozijo mimo Biograda na moru, občudujejo to krasno poslopje in zavidajo bolnikom, ki se lečijo v tako lepi, na takem posrečju izbranem prostoru zgrajeni bolnici s krasnim razgledom na more.

Zglasli sem se pri upravniku bolnice g. dr. Barisiću, specijaliju za kirurgijo. Ljubezljivo me je sprejel kakor znajo biti ljubezljivi in gostoljubni naši Dalmatinci. Ko sem mu povedal, da bi si rad ogledal to po mojem mnenju najlepšo bolnico v Jugoslaviji, je bil takoj pripravljen razkazati mi jo od vrha do tal. Na obrazu ima napisano, da je ponosen na svojo bolnico. Saj je tudi po pravici ponosen, kakor bi bil na njegovem mestu ponosen vsak drug zdravnik, če bi mogel upravljati tako bolnico. Bolniško poslopje je trinadstropno, arhitektonsko zelo učinkovito. Ima dvoje stenskih poslopjev, v prvem je pralnica in likalnica, v drugem pa mrtvavnica s prosekturno. Zadaj v pritličju so pisarniški prostori, vsi svetli, lepo oprenjeni, da nimam vtiča, da si prisel v bolnico. Tega vtiča pa tudi nimam, ko gre naprej v druge prostore. V prvem nadstropju takoj pri pisarnah je še večja soba za previranje bolnikov in na kopalinca, kamor pride vsak bolnik, da ga ostrižejo, obrijejo in temeljito opoklojejo, predno pride v bolniško sobo. Upravnik mi je dejal, da strogo pazi na to, da ne pride v bolnično noben bolnik z gnojnimi ranami. V pritličju je na pročeli strani moški oddelek, kjer so vse sobe kakor v sanatoriju. Vse je belo, vse vzorno snažno in čisto. V največjih sobah so po stiri postelje, v nekaterih pa samo po dve. Vse sobe imajo vrata v obliki velikih oken na krasen balkon, okrašen s cvetjem. Tako se lahko bolniki po milji vojni solnicijo in zračijo, obenem pa uživajo čaroben pogled na more po vsej dolžini otoka Pašman in gledajo mimo vozeče parnike. V drugem nadstropju je ženski oddelek, v tretjem pa oddelek za otroke in lepa, moderno oprenjena operacijska soba. V vsej bolnici je samo ena sobica II. razreda, vse drugo je III. razred. Pri nas bi si obilzali bolniki vse prste, če bi imeli na razpolago tako bolnično I. razreda.

Siroko stopnišče je v vsakem nadstropju z jasno stopniščo, ki vodi do vseh delov.

Biogradu na moru se sliši prvo name, čeprav ima za seboj bogato zgodno vino in je igral v življenju hrvatskega naroda že opetovanjo važno vlogo. Poznamo ga le tisti, ki so že kdaj bili v njem ali pa so se vozili mimo njega po moreju gori od Splita odnosno Šibenika proti Sušaku ali nazaj. Prebiva pa v njem stalno več Slovencev, uslužbeniki v uradni ali sicer zaposleni. Kot letovišče je Biograd na moru sploh bolj malo znani. Zasluži pa, da bi ga ljudje bolje poznali. Med redikimi dalmatinskim krajima ima namreč v neposredni bližini velik, krasen borov gozd, ki zanj občina vzorno skrbijo in ki mestu ni samo v okrasu, temveč bo nedvomno postal v doglednem času tudi njegova največja privlačnost. V tem pogledu spada Biograd na moru med najsrcenejše dalmatinske kraje, saj je zlasti srednja Dalmacija pusta in gola, da ne vidi zlepa zelenega borovca.

V bolnici je pa samo 85 postelj in okrog 20 rezervnih postelj, kar je za takoj veliko poslopje v naših očeh nekaj izrednega. Mi smo se namreč že navadili, da ležita po dva bolnika na eni postelji, drugi pa kar na tleh in po hodnikih. Ce bi ravnali bolniki tako grdo v Biogradu na moru, bi jih lahko ležalo v bolničici tudi 500. Toda upravnik pravi, da dokler bo on na tem mestu, ne bo dovolil, da bi se bolnici natrapala z bolniki ali da bi se pojavila v nji sepsa, kar je v primeru prenaratnosti vedno mogoče. Res, zavidaš lahko bolnikom v tej bolnici, posebno če jih primerjaš z našimi. Tam vse belo, snažno, soleno in zdravo, pri nas vse mracoza za tohoto, smrdete in žalostno. Tam dobi bolnik vtič, da so ga pripeljali zarez v okrevanje, v hišo oddih, počitka in miru, pri nas se pa ne more oresti vtiča, da je prisel v jedo. V taki bolnici, kakor jo ima Biograd na moru, imajo tudi zdravniki mnogo lažji posel, saj gre zdravljene bolnikov lažje in hitreje od rok, če pomaga zdravniku bolnikov optimizem, njegovo veselje do življenga in trdna vera in ozdravljenje. Na naši bolnici je težko dobiti tako vero. Biogradsko bolnico je kot receno banovinska, v njo posiljajo bolnike tudi iz drugih krajev primorske banovine, posebno one s kostno tuberkulozo. Prvenstveno je pa namenjena Biogradu v krajem v njegovem območju. Oskrbna znaša 30 dan dnevno in od tega plača bolnik sam 5%, za 95% pa zadolži bankska uprava občino. Tudi v tem pogledu je ta bolnica izjemna med našimi bolnicami, ker plačujejo bolniki v nji le malenkostne prispevke.

Vse banovine bi morale poslati v Biograd na moru svoje zdravstvene referente, da bi si ogledali to bolnico in njeno vzorno ureditev. Posebno priporočljivo bi bilo za našo banovino. Biograd na moru je v primeru z Ljubljano vasica in tudi po svojem pomenu se še dalec ne more primerjati z njo, pa ima vendar bolnico, za katero ga lahko Ljubljana zavida. In še nekaj vidiš tu, da namreč bolnica ne spača v mestu, niti ne v njegovem neposredno bližino. V Biogradu na moru stoji bolnica precej dalec izven mesta, obrnjena proti jugozapadu, da ima od ranega jutra do večera sonce. Za bolnico je veliko ograjeno zmajišče, kjer so že zasadili borovce, da bi imela bolnica v doglednem času še krasen gozd.

Jože Zupančič

Čebele v hlačah

Madžarski listi poročajo o neprjetnem doživaju kmetja Antona Kertesa. Prijatelji so Kertesu svetovali, naj začne gojiti čebele, kar je tudi storil. Ker pa pridelek medu ni bil posebno dober, je stresel Kertes ob roja v posodi za mliko, ju zavezal s papirjem in se odpeljal z vlakom v Budimpešto, kjer je hotel čebeli prodati. Oba posodi je postal v vagoni pod klop. Čebele so pa pregrizle papir in zlezle Kertesa za hlače. Cim je zatutil čebele za hlačami, je Kertes od strahu kar odrevenel in delal je tako čudne

Grizla si je ustnice, toda odgovorila ni. Jean de Mervent je vprašal misjonarja:

— Kako doijo ste že odstotni iz Kitajske, oče?
— Svojo misijo sem zapustil že v oktobru. Sedem mesecev bo tega. Zakaj vprašujete?
— Ker boste našli položaj izpremenjen.
— Kaj, da bi bili Sovjeti odpovedali...?
— To ne. Toda njihov varovanec mora računati že z nasprotnikoma, ki ju ne more kar tako podcenjovati.

— Tujca?
— Ne, Kitajca. Dva generala, ki kažeta zadnje čase izredno agilnost. Prvi je Cang-So-Lin, ki ima svoj glavni stan v Mukdenu...

— Star lisjak, — je monil oče Didier, — ki ga pa nemara kaj malo mika nastopiti v Pekingu.

— Vse kaže, da so ga privedli to tega tehničnega argumenta, ustrezoči njegovemu apetu, — je priporočil atatač porogljivo. — Na drugi strani je na Sun-Cuang-Fang, guverner petih provinc Srednje Kitajske, ki brani Šanghaj. Njegove čete so dobro oborožene, oprenjene z vsem in bogato prekrbljene z vojnim materialom. In kar je neverjetno, te čete redno dobivajo plačo...
— Ni mogoče!

— Da! In to še v blestecih srebrnih mehiških dolarijih. Omeniti moram, da je običaj pri prvem izplačilu moštva takša groza, da so preizkušali konvance na svojih bodalih, da bi se prepričali, če niso svinčeni.

— Kakor vidim so torej zdaj te čete podobne

grimase, da sta dve ženski takoj oddali iz kupeja in oponzirali druge potnike nanj.

Mož si ni vedel pomagati in končno je elekkel hlače ter strenc skoti okno čebele iz njih. Nesreča je pa hotela, da je baš privabil mimo brzovlak in mu odnesel hlače. Ta čes je pribel sprednjik v potnika brez hlač je smratal za morta. Brž je zaklenil kupe. V Budimpešti sta pa prišla dva kreplka moža in dejala presenečenemu Kertesu, da sta kročila in da mu morata pomeriti hlače. V resnici sta ga pa zvezala, mu nataknila prisilni jopič in ga odpeljala v umobolnico. Tri dni je trajalo, predno je mož prepričal zdravnika, da ni morec, temveč da so vsega krive čebele.

VEDA IN ŽIVLJENJE

Zdravnik: Milostiva, priporočam vam poseste kopeli, izprehode na svežem zraku in latke oblike.

Mož: No, kaj je dejal zdravnik?

— Da moram najprej v Benetke, potem pa v St. Moritz in takoj si moram kupiti lahko poletno obliko.

PODOBNOŠT

— Vi zadevate v te želje kakor strela.

— Gospod, meni mora iti delo hitro od rok.

— Hotel sem reči, da ujarjate kakor strela — nikoli ne zadenete dvakrat na isto mesto.

Adela Sandrockova umrla

Že v zgodnji mladosti je z velikim uspehom nastopala na gledališčem odru

V Berlinu je včeraj po daljši bolesni umrla popularna dramska in filmska igralka Adela Sandrockova.

Adela Sandrockova je bila rojena 19. septembra 1864 v Rotterdamu kot hčerka trgovca, ki je bil poročen z znano holandsko igralko Sandrockovo. Po materi je Adela podobovala talent za gledališče in že v mladih letih je nastopala na odru. Prišla je v Berlin, kjer je igrala v gledališču že s 16. leti, pozneje pa je nastopala v Berlinu, kjer je v velikim uspehom igrala vloga Hamleta, kar je bila takrat nekaka moda za ženske.

Več na Dunaju. Igrala je vlogo Ize v »Primeru Clemenceau«. 1889 tako odlično,

da je zaslovila po vsem svetu. Nato je bila angažirana pri Burgtheatu, kjer se je razvila v eno največjih tragedijs.

Velika umetnica je bila zelo zanjošljiva,

travnata in impulziva, vedno je moral obvezljati njenega. Zato je često prišla na vzkriž, tako s kolegi kakor z direktorjem in naposeved je prišla na prelom. Adela se je vrnila v Berlin, kjer je v velikim uspehom igrala vloga Hamleta, kar je bila takrat nekaka moda za ženske.

Na višku svoje slave leta 1908 se je poslovila od odr, ki mu je ostala tuja 15 let. Leta 1922 je berlinski gledališki ravatelj Klein umetnico pregorovil, da je zopet začela nastopati, vendar le v karakterni komičnih vlogah. Tudi tu se je njen talent uveljavil v polni meri in njen prvi nastop v Wildejevi komediji »Bumbrury«, ki jo je vprzeljala tudi že naša drama, je bil prava senzacija. Od takrat je ostala Adela zvesta gledališču in poznane tudi filmu skoraj do svoje smrti. Po filmu smo veliko umetnico spoznali tudi mi, najprej v zvocnem, potem pa v zvoknem. Nepozabne ostanejo nekatere njene vloge v filmih »Njeno Veličanstvo ljubezen«, »Koncert plies«, zlasti pa »Bogovi se zabavajo«, ki je bil na sporedu pred dobrim mesecem pri nas in je vzbudil salive smeha. Adela je tudi nastopala kot Zvezova žena, tiranska Hera in je svojo vlogo podala tako pravicevno, drastično in humorjo polno, da je bil vsakdo vzhici. Kljub njeni visoki starosti je vedro, fine ironije in sarkazmu polno igralko vsak rad gledal. Bohala je že delj časa. Zdaj jo je smrt rešila trpljenja.

Zopet princ Mdivani

V Benetkah se je zaročil zadnji treh princev Mdivani David

Imena treh princev Mdivanijev, Sergeja, Davida in Alexisa, ki so pobegnili s svojim očetom, obubožanim gruzinskim knezem, med boljševiško revolucijo iz Rusije, so se pojavljala v povojnih letih kot meteorji. Mladi princ se zahajal v njihovih družbi. Oče je postal v Parizu, sinovi so pa odpotovali v Ameriko, kjer so se pričeli z zvezdami.

je knez, njen takrat odtehtal se znanje premoženja. V Ameriki so se jih hitro odpirala vrata v visoko družbo. Vsi trije princi so bili lepo raščeni, elegantni in zelo dobro vzgojeni. Kmalu so jih v Ameriki spoznali kot lepe prince Mdivanije. Pozneje so se pravljali tudi s porokami in ločitvami, senzacionalnimi od njihovega prihoda v ameriško družbo.

Najstarejši, Sergej, se je porocil s slav-

no filmsko igralko Polo Negri, pozneje pa z bogato vdovo Mary Mc. Cormicovo. Pred leti se je ubil, ko je padel s konja. Najmlajši brat je imel takoj v začetku svoje kariere vec srečo. Ozenil se je prvič z bogato Louise van Allinovo, pa se je kmalu lotil. Pri tem je pa dobil toliko denarja, da je bil gmočno prekrbljen. Drugi je pa poročil z najbogatijo nevesto Amerike, vnučko milijaderja Wollwortha, Barbaro Huttonovo. Pa tudi ta zakon ni trajal dolgo. Lotena princesa Barbara Mdivani se je omočila z nemškim grofom Reventlowom, Alexis Mdivani je pa postal žrtve avtomobilne nesreče v Španiji. Oba sta postala žrtvi svojega brezkrtnega življenga in pehanja za močni doživetji.

Od treh bratov je ostal živ samo David, ki je bil poročen s filmsko igralko Mae Murray. Tudi njegi je bila za nekaj časa obarala njegova knežja krona. Nedavno se je seznamil na Lidu v Benetkah z bogato Američko Murriel Johnsonovo in čez tri dni sta bila že zaročena. Malo je pa verjetno, da bi bil njun zakon srečen, ker je že nekako v krvih teh princev, da se vesake žene hitro navečijo. Najbrž se bo tudi David kmalu lotil ali pa ubil, kar kora sta se njegova dva brata.

RAZMETAVANJE DENARJA

Očka, kaj se pravi razmetavati de-

nar?

Denar razmetava tisti, dragi sinko,

ki nosi recimo dolgo brado in povrhu še kravato.

PLEMENITA RASA

— Za boga, Marička, poklicite brž živinovzdravnika, naša angorska mačka je omedela!

— Revica, kaj se ji je pa pripetilo?

— Pomislite, od groze je omedela, ker je zagledala pred seboj misko.

— Dobro ste poučeni, gospa, — je ugotovil de Mervent.

— Kdaj je pa nastala ta izpremembra? — je vprašala Angležinja.

— Komaj dober mesec bo tega.

Angležinja je zadrljala pomemben nasmej.

— Zares, mar ni sir Ismail Hawkstone tisti, ki ima nadzorstvo nad